

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.50, izven Avstrije 1.80; za tri mesece . . . 4.50; za pol leta . . . 8.50; za leto . . . 16.50. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 uvc., izven Trsta po 3 uvc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 uvc., izven Trsta 5 uvc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnjica in javnoshvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravitelstvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so proste poštnine.

V edinosti je moč!

Antisemiti in duvalizem.

(Konec.)

Boj od antikapitalistiške strani bode torej brez vsega drugega proti Madjarom jako znaten, in se še poveča vsled tega, da ni bil dr. Lueger pri prvi izvolitvi potrjen za župana dunajskega, ker antisemiti so preverjeni, da je madjarski vpliv vsaj posredno deloval za nepotrjenje, in ker so videli, da so madjarske novine jako nesramno pisale o dunajskih antisemitih.

V pogledu na položanje avstro-ogerskih Slovanov je princip krščanskih socialstov in njih skupna taktika z nemškimi nacionalci velik napredek, prvič zato, ker skuša izpodkopati duvalizem vsaj jeden del tistega nemškega naroda, v interesu katerega je pospeševal vstvarjenje duvalizma najbolj Bismarck sam. Duvalizem opravlja še svojo zadačo, da slabi slovanske narode; to dobro vidijo Nemci, ali vidijo tudi veliko škodo, ki jo v gmotnem pogledu prinaša duvalizem tudi njim, in prevdarek tega je dovedel ravno antikapitalistiško nemško skupino, da se začneja postavljati Madjarom po robu.

Ako pa se obrača znaten, da celó najširši del nemškega naroda kljub nacionalnim dobičkom proti duvalizmu, morajo biti slovanski narodi proti duvalizmu iz političkih, nacionalnih, socialno-ekonomskih in kulturnih vzrokov. Duvalizem je zagroza, ki razganja in slabi pred vsem slovanske narode, in oni morajo delovati na oslabiljenje duvalizma ne le taktično, temveč tudi načelno. Kazalo bi o veliki kratkovidnosti slovanskih narodov, ako bi v taktiki gledé na duvalizem zaostajali za velikim delom nemškega naroda. V tem delu je vsaj pododelek, ki želi odpravo duvalizma v interesu utrjenja celokupne monarhije; Slovani pa še nikdar niso sanjali o kakem programu, analognem s programom nemških nacionalcev, in vse njih dosedanje spoznanje se suče okolo tega, da je treba krepke monarhije za ukrepljenje samih sebe, in ker vidijo, da utrjevanje cesarstva je vspešno, in da je treba, morajo pač jedini biti tudi v postopanju nasproti duvalizmu. Vsekakor je sedanji razvoj položaja tak, da v boju proti Madjarom ne ostanejo Slovani več osamljeni, in to mora iste Slované naganjati, da se taktično združijo z nemškimi antisemiti, antiliberalci ali antikapitalisti. Židovska napačna taktika na Ogerski in Cislitavski je privedla Slovanom nemških sobojevnikov proti Madjarom; ako bodo zares složno postopali nemški antisemiti in slovanski zastopniki, utegnejo doseči vspehov, kakršnih ni bilo ob poprejšnjih ponovitvah pogodbe z Ogersko. Da je treba sloge, je razvidno iz velike združene sile, ki jo predstavlja Židovstvo obeh polovin cesarstva.

Le z združenim postopanjem bode možno prestrojiti tudi avstro-ogersko banko, katera

pri sedanjih privilegijah bi mogla uničiti gmotne sile cesarstva. Porabimo torej relativno ugodno položanje, da hočejo nemški antisemiti skupno boriti se proti židovsko-madjarskemu vplivu, kakor morajo razum Poljakov vsi avstro-ogerski Slovani a priori in načelno biti nasprotniki današnjega duvalizma.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 20. novembra 1895.

Avdijence. Njeg. Veličanstvo je vsprejelo večeraj ministerskega predsednika grofa Badenija v avdijenci, ki je trajala pol ure. Potem pa je cesar vsprejel ministra za vnanje stvari grofa Goluhovskega in skupnega finančnega ministra Kallaya. Povod tem avdijencijam so notranje in vnanje homatije zlasti pa koraki, ki jih namerujejo države glede na nemire na Vstoku.

Tako je V „Agrar Tagblattu“ čitamo, da je dr. Klaič sklical slovensko-hrvatski klub v posvetovanje glede povratka v Hohenwartov klub. Imenovani list opaza k tej vesti: Po našem skromnem menenju, ki je gotovo menenje velike večine volilcev, bilo bi veliko nujnejše, da bi Slovenci, ki so še v Hohenwartovem klubu, izstopili iz tega kluba ter se združili z vsemi jugoslovanskimi poslanci v skupno nezavisno skupino. Pameten človek ne more razumeti, zakaj naj bi bili Jugoslovani vedno le pridevek koje velike stranke, zakaj naj bi se dali kupiti, kadar se Hohenwartov klub da kupiti od vlade, in zakaj naj bi se dali voditi za nos, kadar se da voditi za nos večina konservativnega kluba. Ravno sedanji čas ni po tem, da bi bilo posebno vabljivo za Jugoslovane, da bi ostajali v Hohenwartovem klubu.

Takisto sodimo tudi mi in se nadejamo, da naši poslanci ne store, kar bi bilo najneprimernije v sedanji dobi.

Katoliška ljudska stranka. Tako se bode torej zvala skupina, koja zasnujejo nemški konservativci, izstopivši iz Hohenwartovega kluba. O programu te nove skupine piše dr. Ebenhoch v „Linzer Volksblattu“. Najprej pojašnjuje Ebenhoch dogodke, ki so doveli do razkola v klubu Hohenwartovem ter označuje razpuščenje mestnega zastopa dunajskega nezakonitim. Graja, da se je Veličanstvo krone tiralo v strankarske boje in da se je Najvišja volja postavljala proti večini volilcev dunajskih, kajti s tem se je kršil konstitucionalizem. Ebenhoch se pritožuje tudi proti Slovincem (Klun in družba), ki niso pokazali nikakega zmisa za vprašanje, ki je razburilo vse krščansko prebivalstvo. Glavni povod izstopu pa je bil le-ta: grof Badeni je prišel na Dunaj, da bi udušil krščansko-socialno stranko in z isto — morda nehoté — tudi katoliško konservativno stranko v prilog od gospodari v liberalni stranki.

Preidši k programu stranke pravi Eben-

hoch, da kat. ljudska stranka obdrži svobodno roko nasproti Hohenwartu in vladi. Držati se hoče starih konservativnih načel, ozirati se na narodno zavest nemškega ljudstva (Slovenski konservativci, zapomnite si to!), a biti strogo pravična drugim narodnostim. Glavni namen jej je, da se končno premaga liberalizem v vseh nemških pokrajinah. Ebenhoch zaključuje: V teh težkih dnevih, ko je grof Badeni došel na Dunaj, da reši liberalizem, hočemo braniti konstitucionalizem in političke in gospodarske svobode svojega naroda.

Iz krogov visoke finance. Premoženje barona Alfonza Rothschilda v Parizu znaša 600—700 milijonov goldinarjev. To je že lepo premoženje, ako pomislimo, da je to le odlomek ukupnega premoženja Rothschildov. Drugi člani te obitelji bivajo v Parizu, Londonu, Frankobrodu in na Dunaju. Ukupno premoženje Rothschildov znaša blizu jedno in pol milijarde goldinarjev, to je 1500 milijonov. Ta obitelj se je zvala prvotno Mayer in je pričela svojo kramarijo v Frankobrodu v hiši „zum rothen Schild“, od tod ime Rothschild. Označeno ogromno premoženje „prisluzila“ je v razmerno kratki dobi jednega stoletja in pol. Da sredstva niso bila vsikdar posebno čista, je več kot naravno. — Drugi židovski bogataš je znani baron Hirsch. Le-ta je imel še večjo „srečo“: v teku 30 let „pridobil“ si je kakih 400 milijonov goldinarjev.

Ne treba, da se človek še posebno bavi z narodnim gospodarstvom, vendar mu mora biti jasno, da se tako nerazumno veliko kopičenje bogatstva v rokah pojedinca, godi le na škodo javnega blagostanja, kajti celó države so začle v sramotno zavisnost od velikega kapitala. Ta moč velikega kapitala je uničila podlago malemu trgovcu in obrtniku, ker se silno in zmagovalno konkurencijo ne dopušta, da bi mogli mali obrtniki izhajati, bodisi tudi pri najbolji volji. Ko je uničen mali trgovec ali obrtnik, potem seveda morajo konsumentje z velikimi obrestmi poplačati, kar je potrebovala velika obrtnija ali trgovina, da je mogla uničiti — malega siromaka. To postopanje velikega kapitala podeljuje antisemitskemu gibanju značaj obrambe in temu gibanju se mora pridružiti vsakdo, ki vidi, kako na jedni strani propadeta kmečki in obrtni stan; na drugi strani pa nastajajo denarne velesile, ki ne spravljajo v svojo oblast samo kupčijskega, ampak tudi političko življenje. Zlasti pri nas je kriv le mednarodni židovski kapitalizem, da še ni rešeno nesrečno narodno vprašanje in da se mi Slovani moramo še vedno boriti za najprimitivniša svoja prava. Mednarodnemu kapitalizmu ugaja, da se narodi koljejo med seboj, in zato neti na jedni strani najskrajnišo preobestnost, na drugi pa vzbuja neprestanim žaljenjem opravičeno ogorčenje. Ako pa imamo v permanenti tu preobestnost, tam ogorčenje, česa drugega nam je pričakovati

nil na daljno pot. Obžaloval je sicer Suhač, da oni del sanj, v katerem je užival sladkosti ljubezni, ni bil istinit, vesel pa je bil, da njegovi udi niso bili polomljeni, temveč samo ranjeni. Suhač se torej ni brigal za šepavo nogo, ne za skelečo roko, ne za razprskani obraz, ne za raztrgane hlače. Otožnim pogledom je pobral ostanke nekdanjega bicikla in v vsaki roki jedno kolo, jo peš udaril proti Razborju, kamor je dospel dosti zgodaj, da so še vsi počivali. Zagnal je kolesarske relikvije v kot in se zaril v posteljo.

Čudom so se čudili trgovski pomočniki, ko so zjutraj odpirali prodajalnice, da Suhač, sicer tako vesten, ni bil navzoč. In prikazal se ni ves dopoldan. Stara Urša, ki mu je snažila obleko, je kar strmela, ko je našla mesto lepe nedeljske oprave, razcepljene in

blatne cunje. Osmelila se je, vprašati Suhača, kaj se mu je zgodilo, ta pa je debelo zaklel in se obrnil na drugo stran.

Šele popoldne se je prikazal, šepajoč, z obvezano roko in zalepljenim obrazom v svoji delavnici. — Zvedavo so se pogledovali v prodajalnici in premišljevali, kje je postal Suhač takov invalid. Pozneje so jo pogruntali in kmalu so si pripovedovali zlobni jeziki, da je Suhač — slab snubač.

Suhač se je pa na tihem zaklel, da ne pojde nikdar več snubit — vsaj na biciklu ne; in ostal je mož-beseda. Še sedaj je samec, pustil je sport in živi le za svoje račune, sconte, rabate itd., o čemer se lahko vsak prepriča, če ga pripelje kedaj pot v Suhačevo domovanje — Razbor.

nego boja?! In ko se tako koljemo med seboj, žanjejo lepo denarne velesile. Kedaj se spametujejo krščanski narodi in njih zastopniki?! Na to vprašanje bi nam utegnil odgovoriti g. posl. Klun!

Homatije na Vstoku. Poročila prihajajoča o dogodkih v Turčiji, postajajo vedno resnejša, kajti ista soglašajo v tem, da fanatizem turškega prebivalstva narašča vedno bolj. Odnosaji v Turčiji so postali tako gnili, da niti stari prijatelji Turkov, sebični in trdnosrčni Angleži, ne upajo več, da bi se ti odnosaji mogli zboljšati, ako se Evropa ne odloči za radikalno operacijo. Ministerski predsednik angleški je to jasno povedal nedavno v svojem govoru. Okolnost, da niti dosednji najboljši prijatelji ne verujejo več v dobro voljo in moč Turčije, je pa toli hudo zadela sultana, da je napisal pismo do Salisburyja, češ, da ga je jako užalilo to nezaupanje. On sam, sultan, da je sprožil reforme in želi, da se iste izvedejo. Sultan zastavlja celo svojo častno besedo, da bode vestno nadzoroval izvedenje potrebnih reform.

Ako torej že sultan sam ne more drugače, nego da prosi Evropo potrpljenja in milostne sodbe, potem si že moramo misliti kaka gnuloba je tu doli.

Različne vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali so Magdalenski fantje na osmici g. Nardina 1 krono 25 stot. — V Škedenju nabrali so pevci „Slavaši“ tudi na osmici g. Nardina 1 krono 20 stot. —

Skrajna nestrpnost. Železniški čuvaj v Grižanu, Stefan Spetič, ima sina Antona, ki obiskuje 1. razred tukajšnje državne realke. Siromak seveda nima sredstev, da bi mogel plačevati precej visoko šolnino in je pravočasno ulež prošnjo, da bi ga osvobodili plačevanja šolnine. Prošnji je seveda moral priložiti ubožni list. Da dobi ta neizogibno potrební dokument, obrnil se je, kamor se je moral obrniti: do magistratnega komisarja na Proseku. Le-ta mu je tudi res napravil ubožni list. Dečko Anton Spetič je izročil ubožni list svojemu razredniku, toda par dni pozneje, ko je trebalo prošnjo odposlati na namestništvo, vrnil so dečku ubožni list, ker pisava primka ni bila v soglasju s pisavo na družinih dokumentih. Magistratni komisar je namreč napisal Spetič, mesto Spetič. Spetič oče je storil zopet, kar je moral storiti: poslal je sina h komisarju s prošnjo, da bi napravil ubožni list pravilno in veljavno pisanim primkom. A kar se je godilo potem, priča pa o skrajni italijanski nestrpnosti. Ne enkrat, ampak 6 krat so napravili Spetičevi pot h komisarju in še danes nimajo potrebnega dokumenta. Zadnjikrat, šesti krat je bil sam Spetič oče pri komisarju, a slabo je naletel siromak. Nič ni pomagalo, da je naglašal, da je rojen Slovenec, da je njegov priimek v vseh dokumentih pisan slovenskim pravopisom, da šolska oblast zahteva, da bodi pisava primka na ubožnem listu soglasna s pisavo na družinih dokumentih, zlasti na krstnim listu. Niti to ni pomagalo, da je Spetič dokazal, da so celo na magistratu — pri kontroli črnovojnikov — prav pisali njegovo ime, gosp. komisar se nikakor ni dal omehčati. Odgovoril je Spetiču: „Ako ste Slovenec, pojdite službovat drugam, tu poznamo le italijanski jezik; jaz se ne bojim tudi šolskih oblasti. Niti za jeden milijon ne napišem primka se slovenskim pravopisom“. In ko je siromak Spetič le zahteval in zahteval, zalučal mu je omikani komisar grdo psovko v obraz, ga prijel krepko za roko in ga butnil skozi vrata. Pripomniti moramo še, da je bil Spetič tudi na magistratu pritožiti se, kjer so mu rekli, da naj se vrne na Prosek ter da mu komisar mora napraviti naprošeni list. Tudi to ni oplasillo komisarja.

PODLISTEK.

Snubač na biciklu.

Spisal Janex Vrabec.

(Konec.)

Krepko je treščil Suhač ob zemljo, daje videl nakrat vse svetnike, on pa je z odločnim vsklikom „hudič“ pozdravil svoje novo ležišče in ob jednem jasno dokazal svojo slovensko narodnost.

Strah in povžito vince premamila sta Suhača tako, da se nekaj časa niti ganil ni. Rezignirano je torej obležal in kmalu prav srečno smrčal. V sanjah je poljuboval svojo „zlatkano“ Rozamundo, v to krasno harmonijo pa se je mešal grdi disakord, da ima popolnoma polomljene kosti.

Jutranji hlad ga je prebudil in ga opom-

Ta dogodek je že sam na sebi lepa ilustracija lepih naših razmer. Ali mi vprašamo: kakó pride do tega sramotnega poštenjaka, da mora trpeti škodo radi nestrpnosti magistratovih organov? Šolska oblast je zahtevala, da bodi priimek na ubožnem listu pravilno pisan, komisar pa je izjavil samoblastno, da niti „za en milijon“ ne napiše imena slovenskim pravopisom; ali ne bi bila dolžnost vlade, da se z vso energijo in primernim potom potegne za ugled šolskih oblasti pred nestrpnostjo raznih magistratnih uradnikov? Skrajni čas bi bil res, da bi odločilni krogi zajezili toliko nestrpnost. G. komisar pa naj bo vesel, da siromašni železniški čuvaj ni tako — omikan kakor on, sicer bi se bilo kaj dogodilo, ko ga je potiskal skozi vrata. Mi divjaki smo vendar boljše ljudje!

Trst in Rim. Te dni umri je v Rimu profesor in pisatelj Onorato Occioni. Ko je doznala mestna delegacija tržaška o smrti tega moža, sklenila je, da izjavi tržaški municipij svoje sožalje na „nenadomestni izgubi odličnega laškega učenjaka“. Gospodje odposlali so v imenu „municipija tržaškega“ udovi pokojnikovi brzojavnim potom svoje sožalje, odposlali so v Rim lovor-venec, na kojega travkih je bilo tiskano: „Al benemerito suo Onorato Occioni, il Municipio di Trieste“ in naprosili so rektorja Rimskega vseučilišča, da je zastopal tržaško običino pri pogrebu Occionijevem. Mestna delegacija odobrila je seveda strošek za venec itd. Sedaj vprašamo v imenu tržaških slovenskih občanov: Kakó pridemo tržaški Slovenci do tega, na nas proti naši volji zastopajo v Rimu pri pogrebu laškega pisatelja?? Koje zasluge je imel Occioni za tržaški slovenski živelj? Mi ne poznamo nikakoršne! A slavemu „municipiju“ tržaškemu je le do tega, da vzdružuje in oživlja ob vsaki priliki zvezo z Rimom (seveda ne z Vatikanom), mi pa svečano protestujemo proti takim demonstracijam, ki nimajo drugega namena, nego da utrjuje domnevanje, kakó hrepeni „laški“ Trst po — odrešitvi!

Za umrle ude „Delal. pod. društva“ darovala se bode — kakor smo že javili — v nedeljo dne 24. t. m. ob 9. uri zjutraj sv. maša v cerkvi pri sv. Antonu novem. Želeti bi bilo, da se člani tega društva v velikem številu udeležijo sv. maše v dokaz, da so ohranili blag spomin v Bogu preminulim sodruštvenikom in sodrušticam.

Nov poseben tečaj na c. kr. državni obrtni šoli v Trstu. Naučna uprava oživotvorila je na tukajšnji državni obrtni šoli poseben tečaj za kurilce, niže osebe pri strojih ter mašiniste na parnikih. Ta poseben tečaj obsegal bode jedno leto, v kateri dobi si morejo omenjeni mladi strokovnjaki pridobiti potrebne teoretiškega znanja in si poleg tega nabrati praktične vede. Poučni jezik seveda je italijanski. Poblize izvedeti je pri ravnateljstvu omenjene šole (Via Stadion).

Izpit učiteljske sposobnosti. Iz Kopra nam pišejo dne 19. t. m.: Od 4. do 16. t. m. bili so v Kopru pred c. kr. izpraševalno komisijo izpit učiteljske sposobnosti. Prijavilo se je bilo 57 učiteljev in učiteljic, od katerih je došlo na izpit 54. Od teh 54 bilo jih je: 1 učiteljica za meščanske šole, 16 učiteljev in učiteljic za ljudske šole se slovenskim poučnim jezikom, 1 za hrvatske ljudske šole, 27 za ljudske šole z italijanskim poučnim jezikom, 5 za dopolnilne izpite in 3 za francosino na ljudskih in meščanskih šolah z laškim poučnim jezikom. Za slovenske ljudske šole dobili so svedočbo učiteljske sposobnosti gñe.: Hrovatin Ana iz Lazareta pri Kopru; Kralj Ivana iz Celja; Klavžar Hermina iz Gorice; nadalje učiteljice iz Trsta in okolice: Klodič pl. Sabladoski Milka; Peternel Emilija; Pertot Marija; Valentič Evelina in Reichmann Amalija. Učitelji gg.: Leonardis Gregorij iz Ospa, Maslo Anton iz Črnotič, Vizintin Rudolf iz Sv. Martina, Srebrnič Fran iz Loma, Žagar Miha iz Klanca, Sattler Andrej iz Otaleza in Šonc Alojzij iz Kostanjevice na Krasu. Z odliko napravil je izpit učitelj Ivan Kraševic iz Trsta, kateri je zajedno položil tudi izpit iz nemščine in italijanščine kot poučni predmet. Za hrvatske ljudske šole bil je vsposobljen učitelj Miha Radič iz Malinske. — Prihodnji izpiti bodo meseca maja leta 1896.

Čast dunajskim hrvatskim vseučiliščnikom. Kakor čitamo v „Obzoru“, so oni dijaki iz Zagrebskega vseučilišča, ki so bili relegi-

rani od tam zaradi znanih demonstracij, došli na Dunaj, da nadaljujejo svoje nauke na tamošnjem vseučilišču. Hrvatski vseučiliščniki na Dunaju vsprejeli so svoje tovariše najpriznaneje. Dunajski hrvatski vseučiliščniki nabrali so v podporo svojih relegovanih tovarišev doslej že nad 2000 gld.

Še druge porotne razprave. V sedanjem zasedanju porotnega sodišča pridejo na vrsto še te-le razprave: dne 26. t. m. proti Ivanu Colji zaradi požiganja in javnega nasilstva (nevarnega pretenja); dne 27. t. m. proti Josipu K., obtoženemu poverjenja; dne 28. proti Piju Safredu, obtoženemu goljufje.

Vabilo k veselici, ki jo priredi kat. bralno in pevsko društvo „Slovenska zveza“ v Št. Petru pri Gorici s sodelovanjem vojaškega orkestra c. in kr. pešpolka št. 47. iz Gorice v nedeljo dne 24. novembra 1895. v prostorih g. V. Černica v Št. Petru. Vspored: 1. A. Förster: „Vodnikov venec“, godba. 2. H. Volarič: „Kviško bratje“ petje. 3. Govor. 4. „Overtura slovanskih pesmij“, godba. 5. Simon Gregorčič: „Rabeljsko jezero“, deklamacija. 6. Smetana: Sekstet iz opere „Prodana nevesta“, godba. 7. H. Volarič: „Čolnčiku“, petje. 8. S. Noll: „Strežaj, kakoršen mora biti“, dvogovor. 9. I. pl. Zajc: predigra iz „Nikolaj Zrinski“, godba. 10. A. Garthe: „Vinska poskušnja“, opereta. 11. Srečkanje: 12. „Slovenec“ — „Kolo“, godba. — Vstopnina za neude 40 kr., udom je ustop svoboden. Sedeži po 10 kr. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ker je čisti prebitek namenjen sirotam pokojnega slovenskega skladatelja H. Volariča, se ne stavlja meje radodarnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno. ODBOR.

Na dan smrti velikega ruskega carja Aleksandra III. spominjal se je ves narod ruski v molitvi blagopokojnega svojega vladarja. V vseh cerkvah služila se je slovesna služba božja. Spomin na pokojnega carja, tega kneza miru, je postal svet narodu ruskemu, ki se najgloblje pije teto spominja svojega nekdanjega vladarja.

V spomin na pokojnega carja so zasnovali v Odesi „dom trudoljubja“. Mestni načelnik je obvestil o tem mater-carico, koja je odgovorila: V moji globoki žalosti drago mi je, da vem, da je mesto Odesa označilo žalostno obletnico dobrih in zares koristnih delom. Prosila bom Boga, da bi vsepal novo zasnovani zavod. Privrčno se zahvaljujem Vam in vsem onim, ki se žrtvujejo in delajo.

Ta dom „trudoljubja“ ustrojen je za ljudi obojega spola, ki so brez dela ali so znani kot postopači ali dangube. Tu se bodo navajali k delu in trudoljubju. S takimi človekoljubnimi čini ruski narod najlepše proslavlja spomin na svojega priljubljenega vladarja, ki mu je bil z vsem svoji življenem živi uzor neumornega dela, neomajljivega poštenja in velike duše.

Nenadna smrt. Predvčerajšnjem došel je v Trst 37letni sodar Mohor Kante iz Sežane, iskat si dela. Najel si je stanovanje pri iznajmljevalcu postelj v ulici Sotteranei št. 1. Ko se je vrnil zvečer domov, zgrudil se je na stopnicah, ker mu je prišlo nenadoma zlo. Domačini so pozvali Trevesa, le-ta je poslal po zdravnika na zdravniško postajo, a ko je prihitel dr. Strasser, bil je Kante že mrtev. Na lice mesta prišedša sodnijsko-zdravniška komisija dala je truplo odpeljati v mrtvašnico pri sv. Justu.

Poskušeni samomor. Predsinočnem si je Elvira Reiting, soproga umirovljenega finančnega uradnika, stanujoča v zagati Romagna št. 1, narezala z britvijo žilo na členu leve roke. Prihitevši zdravnik z zdravniške postaje obvezal je rano ter dal žensko prepeljati v bolnišnico. Vzrok temu poskušnemu samomoru iskati je najbrže v obiteljski neslogi.

Nezgoda. Predvčerajšnjem zjutraj peljal je 26letni Ivan Juriševič iz Podgrada tri zaklane prasce v Trst. Na holmcu pod Katinaro utrgalala se je zavora voza in konja sta dirjala splašena dalje. Juriševič padel je raz voz, ter se hudo pobil na glavi. Kljub skeleči rani je dotekel voz, pomiril konja ter opravil v mestu svoje posle. Potem je šel na zdravniško postajo, od koder so ga prenesli v bolnišnico.

Kupčija z dekleti. V „Slov. Narodu“ čitamo: S poštnim vlakom pripeljal se je danes zjutraj v Ljubljano okolo 50 let stari Mojzes Schiffmann. V njegovem spremstvu sti bili dve mladi dekleti čedne postave in precej elegantno oblečeni. Schiffmann je ču-

val skrbno svoji spremljevalki, vendar je pristopila jedna mestnemu policijskemu stražniku, ki je bil nameščen na kolodvoru, ter ga prosila, naj jo osvobodi, ker jo mož, v čegar spremstvu se je pripeljala v Ljubljano, sili, da potuje žnjim, a neče povedati kam. Stražniku, ki je aretoval omenjenega spremljevalca, ponudil je Schiffmann 50 gld., če ga izpusti. Stražnik, Nikola Večerin, je to ponudbo ogorčen odklonil in odgnal žida na policijo. Pri zaslišanju se je konstatovalo, da je Schiffmann svoji spremljevalki „kupil“ v Zagrebu od nekega Osterreicherja za 420 gld. in da ju je hotel oddati neki znani sramotni hiši v Genovi. Schiffmanna so izročili sodišču, dekleti pa so izpustili.

In potem naj še reče kdo, da antisemitizem ni opravičen! Raznim Mojzesom se ne studi nobena kupčija na svetu — niti kupčija s človeškim mesom!

Nepoznani del sveta. V današnji „prosvetljeni“ dobi je čudno slišati, da je še mnogo sveta, katerega na neznatni naši zemlji še ne poznamo, ker ga nihče še preiskal ni. O teh „nepoznatih krajih“ predaval je nedavno učenjak Logan Table v geografskem kongresu v Londonu. Po njegovem, prilično točnem računu je v Afriki še 10,500.000 štirjaskih kilometrov nepreiskovanega sveta; na južnih straneh zemlje okolo 8,000.000 št. kilom., na severnih straneh 5,000.000, v Avstraliji 3,620.000 kilom., v severni Ameriki 2,410.000, v južni 800.000, na raznih otokih 800.000, in v Aziji 400.000 kilom. Torej je na zemeljski površini še dovolj za širjenje kulture.

Policijsko. Dominika C., soproga Josipa C., stanujočega na Acquedottu št. 21, je je jako „nervozna“ žena. Zakonska uročila sta že prošnjo, da sodišče razdrži njiju zakon. Med zakonskima je večer preprij. Po noči na včeraj razjezila se je žena zopet iz ničevih vzrokov ter razbila vse, kar je mogla doseči. Mož je moral po stražarje, kateri so razburjeno ženo odvedli v zapor. — Minolo noč ušel je nepoznan drzen tat z vozom in konjem, katerega je bil ostavil mlekar Ivan Mengon pred pivarno „Alla Villa Murat“. — Minolo noč zaprl so sedem pouličnih razgrajalcev, katere so izpustili zjutraj, toda kazni jim ne ubeži. — 17letnega mornarja Ivana Kuljeviča iz Zadra so zaprli, ker se je brez posla klatil po mestu. — Avrelija M., stanujočega na Vrdeli, sina tam bivajočega obče spoštovanega posestnika zaprli so, ker je na sumu, da je kriv nekega hudodelstva proti naravi. Zaprli so tudi M.-ovega sokrivca, nekega zidarskega pomočnika.

Koledar. Danes (21.): Darovanje Marije Device; Kolumban, opat. — Jutri (22.): Cecilija, devica muč.; Maver, muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 12 min., zatoni ob 4.

uri 19 min. Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 22.5 stop., ob 2 pop. 16 stop. C.

Najnovejše vesti.

Polj 20. Avstrijska eskadra je odplula danes pod poveljstvom kontre-admirala viteza Seemanna, na Vzhod.

Dunaj 20. Listi javljajo, da so se v Cap Saint Martinu naročili prostori za Njeno Velikanstvo za dan 26. novembra. V februarju da se najmejo še drugi prostori, iz česar bi bilo sklepati, da cesar obišče tamkaj cesarico.

Carigrad 20. Turški listi trdijo, da so poročila evropskih listov pretirana. Nemiri da niso nikake važnosti in bodo udušeni nadalje v dveh mesecih. (No, čudne pojme imajo turška gospoda o važnosti nemirov, ob kojih je tekla kri v potokih. K sreči Evropa drugače misli o turških odnosajih. Ur. Ed.)

London 20. Tukajšnji angleški poslanik Rusten paša je umrl.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za joven — — — — —
Pšenica za spomlad 1896 6.95 do 6.96. Oves za joven — — — — — Ri za spomlad 6.35 — 6.36. Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.54 — 4.55
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.75 — 6.85 od 79 kil. f. 6.80 — 6.90. od 80 kil. f. 6.85 — 7. — od 81 kil. f. 6.95 — 7.05, od 82 kil. fer. 7.05 — 7.10. — Ječmen 5.40 — 5.45; prosa 5.40 — 5.75 ri nova 6.305.20
Ponudbe slabe; povpraševanj bolje. Prodalo se je 25000 m. st. po stalnih cenah. Vreme: lepo.
Praga. Nerafinirani sladkor f. 13.25 za december 13.30. brez carine, stalno.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatelj precej f. 80.75. Con cassé 32. — 32.25. Četvorni 33. — 33.50. V glavah (sodihi) 32.50 — 33. jako stalno
Santo. Kava Santos good average november 90. — za mare 87.25.
Hamburg. Santos good average za december 71. — za mare 71.50 maj 70.50

Dunajska borza 20. novembra 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99.50	99.45
Avstrijska renta v srebru	99.68	99.60
Avstrijska renta v sntu	120.65	120.45
„ „ „ v krouah	100.45	100.45
Kreditne akcije	370.50	372. —
London 10 Lat.	120.90	120.85
Napoleoni	9.59 1/2	9.59 1/2
20 mark	11.79	11.79
100 Italj. lir	44.65	44.70

Spretnega pisarja

sprejme s 1. decembrom 1895

advokat dr. M. Pretner v Trstu.
STENOGRAFI IMAJO PREDNOST.

Josip Pizzarello

mehanik

izvršuje vsakršne poprave živalskih strojev in dvokoles. Prodaja novo in rabljene živalske stroje in dvokolesa.
Via Madonna del mare šte. 4, vhod via Fontane, vatrio 2. h. 1

RAZGLAS.

Za pokoj duš ranjelih **Mihe Semenčiča** in preblage mu soproge **Mice** iz Poddrage, služile se bodo **slovesne zadušnice po pravoslavnem obredu v srbsko-istočni cerkvi sv. Spiridijona v Trstu** v ponedeljek dne 25. novembra t. l. predp. ob 10 1/2 uri.

Naj bi se nepozabnih pokojnikov mnogobrojno spominjali v molitvah bratje Slovani, kakor tudi pravoslavni mu verski bratje, izraza ponižno prošnjo pokojnikoma hvaležni sin

Jovan.

NB. Oni gospodje, kateri se žele udeležiti te cerkvene slavnosti, naproseni so, da to najdalje do 24. t. m. javijo pod naslovom **J. C. 14. Trst, poste-restante.**

Richterjeve sidro-omarice za gradnjo hišic.

so slej ko prej nedoseženo ter so najpriljubnejše božično darilo otrokom, ki so čez tri leta stari. Tudi ceneje nego vsako drugo darilo, kajti one trpijo mnogo let in jih je moči celo po daljšem času popolniti in povečati. Pristne

sidro-omarice s kamenčki

reprezentujejo jedino igro, ki jo v vseh deželah žela

reprezentirajo pohvalo, in katero vsak ki jo pozna,

iz prepričanja dalje priporoča. Kdor se že ni seznanil s tem

sredstvom, da se otrok igraje prijetno zabava, kateri igri skoro

najti primere, naj se naroči čim hitreje od podpisane firme

novo bogato ilustrovani cenik in naj čita v njem natančno

mnenja, ki so izredno laskava. Pri kupovanju blagoroli naj se

izredno zahtevati: „Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za

gradnjo hišic“ (Richter's Ankersteinbaukasten) in naj se od-

ločno odkloni vsaka omarica brez tovarniške znamke sidra;

kdor to ne stori, dobi lahko posnetek, ki je manj vr-den. Zato

je vzeti le slovesne prave omarice, ki se dobe za ceno 25, 70,

80 kr. do 5 gld. in višje in so v zalogi v vseh najfinjših

trgovinah z igračami. NOVO! Richterjeve strpljivosti

igre: Jajce Kolumbovo, strelovod, tešitelj v jozi, preganja-

lec muh ali tem. Cena igri 35 kr. Pristno samo s sidrom!

F. Ad. Richter & Cie., I. avstro-ogerska c. in k. priv. tovarna sidro-omaric s kamenčki za grajenje hišic.

Dunaj, I. Nibelungengasse 4. Tovarna: XIII./I (Hitzing) Rudolfstad (Thür.), Olten,

Rotterdam, London E. C., New-York, 17. Warren-St.

